

KAPLJICA IN KAMEN

DR. MATIJA OGRIN

Ob nedavnem srečanju organizacij Slovencev po svetu v Državnem zboru smo lahko slišali to in ono, kar vzbuja upanje, da se bo ne ravno lep odnos slovenske države do Slovencev po svetu morda kdaj izboljšal. Slišali smo uradno priznanje, da živi skoraj petina Slovencev zunaj meja slovenske države; sledila je napoved zakona o Slovincih po svetu, ki naj bi uredil pravne težave in poenostavil upravne postopke na tem področju. Za rešitev teh vprašanj se že dlje časa zavzemajo nekateri opozicijski poslanci, izboljšanje odnosa do Slovencev po svetu pa je opaziti tudi pri ministru Ruplu in morda še kje na liberalni strani.

Takšne izboljšave lahko pozdravimo, a pred očmi moramo obdržati celostno podobo problema: odnos Slovencev v Sloveniji do Slovencev v zamejstvu in po svetu je odvisen od naše narodne zavesti in istovetnosti.

Kolikor je te zavesti, toliko je tudi spoznanja o dragocenosti povezav med 'Slovenijo doma' in 'Slovenijo v svetu', spoznanja o potrebi po enotnosti med njima. Narodna zavest, od katere je odvisen celoten kompleks teh političnih in upravnih vprašanj, pa sama ni nekaj neodvisnega. Odvisna je od marsičesa, zlasti pa od zgodovinske zavesti, ki človeku kaže njegovo izhodišče, izvor in mesto v življenjskem sosledju rodov. Mis-

lim, da narodna zavest brez zgodovinske zavesti ne obstaja. Kajti tudi stavek „že moj ded je pozidal to zidanico in moj oče je dokupil tisti kos vinograda“ - že ta stavek je odsev rudimentarne, kajpada nezadostne, a vendar temeljne zgodovinske zavesti o samem sebi. Zavest, da nisem od danes do jutri, ampak da je v meni nekaj, kar je od prej, od nekdanj, da prihajamo od daleč in smo namenjeni daleč ... Ta zavest je eden bistvenih izvorov narodne zavesti. Traumatična rana Slovencev v slovenski državi pa je prav to, da je bila naša zgodovina, ki naj bi omogočala reflektirano zgodovinsko zavest, pogosto prikrojena za potrebe manipulacije. Drastično izkrivljena je še danes zgodovina revolucije in državljanske vojne. Na nepristni zgodovinski zavesti pa ne more nastati pristna narodna zavest.

Tako se zdi, da je obnova narodne zavesti - in vsi na nji temelječi poskusi - v pomembni meri blokirana z nepristno, ponarejeno zgodovino.

Ali naj demokratično čuteči ljudje zato povesijo roke? Nikakor.

Verjeti morajo v Galilejev Eppur si muove!, kajti tudi kapljica izdolbe kamen ... Vendar je ob tem treba živeti brez iluzij in sprejemati neveselo resničnost; vztrajati v dobrem, biti tista 'kaplja' - vse to zahteva veliko energije, ki jo daje samo globoko osebnostno življenje.

Družina, št. 29; 19. julija

Socialne stiske se povečujejo

V informacijski pisarni za družine v stiski Škofijske karitas Maribor (ŠKM) so v prvem polletju letos prejeli 381 prošnje za denarno pomoč, 322 prošnje za oblačila in 62 prošnje za pohištvo. Prav tako so prejeli številne prošnje za pomoč v hrani in pomoči potrebnim razdelili približno 3,3 tone različnih prehranskih izdelkov. V sprejemališču za brezdomce je dnevno poiskalo pomoč tudi do 50 brezdomcev. Karitativna dejavnost ŠKM pokriva predvsem geografsko območje Štajerske, Koroške, Prekmurja, Posavja, Kozjanskega in Savinjske doline, za katero so po ugotovitvah ŠKM značilne vse večje socialne stiske. Te so večje kot drugod po Sloveniji, še posebej izrazite so v večjih mestih, najbolj pa so prizadeti mladi in otroci.

Omenjena pisarna je eden izmed krovnih programov ŠKM, ki je nastal kot odgovor na vse večje stiske posameznikov in družin.

Med pomembnejšimi programi, ki jih je ŠKM izvajala tudi v prvem polletju letos, pa velja omeniti program Botrstvo - pomoč otrokom. Namenjen je

otrokom iz socialno ogroženih in revnih družin, pri čemer imajo prednost otroci iz družin z več otroki. Potrebe po vključitvi v program ugotavlja ŠKM skupaj z župnijskimi in dekanijskimi karitas, socialnimi službami, ravnatelji šol ter vladnimi in nevladnimi organizacijami, vanj pa je trenutno vključenih 150 otrok in 145 darovalcev pomoči oziroma botrov. Kot t.i. redni ali skupni botri v programu sodelujejo posamezniki, obrtniki, podjetja in drugi.

V okviru ŠKM prav tako deluje svetovalnica za zakonsko, družinsko in življenjsko svetovanje, ki jo je v prvem polletju letos obiskalo 25 posameznikov (16 žensk in devet moških) in trije zakonski pari.

Odvisnikom in njihovim svojcem je namenjen poseben program, ki deluje od leta 1996 in ga sofinancirajo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ministrstvo za zdravje in mariborska mestna občina. Ponuja možnost vključitve v terapevtsko skupnost Srečanje (trenutno je vanj vključenih 12 odvisnikov), nadgrajujeta pa ga terapevtski center na Ptuj in svetovalne pisarne v Murski

Soboti, Polzeli, Mariboru, Brežicah in na Ravnah na Koroškem. Terapevtski center na Ptuj je v prvem polletju letos v okviru svoje informacijsko svetovalne dejavnosti zabeležil 212 razgovorov, svetovalne pisarne pa kar 878 razgovorov.

Med pomembnejše programe ŠKM sodijo tudi sprejemališče za brezdomce, šivalnica in popravilnica oblačil (v prvem polletju letos so sešili ali popravili 144 kosov različnih oblačil, deset kompletov posteljnine in 38 namiznih prtov), program dnevne pomoči na domu. Dom Sv. Eme pa je namenjen ostarelim gospodinjam župnij in ostarelim cerkvenim uslužbenkam, kot tudi ostalim materam in ženam.

ŠKM je sicer lani za različne humanitarne programe porabila nekaj več kot 83,2 milijona tolarjev. V informacijski pisarni za družine v stiski so prejeli 760 prošnje za denarno pomoč, 592 prošnje za pomoč v hrani, 544 prošnje za oblačila in 94 prošnje za pohištvo in belo tehniko. V sprejemališču za brezdomce pa je dnevno poiskalo pomoč približno 40 brezdomcev.

Ali Slovenci jeseni dobimo knjigo leta?

DR. ALOJZ REBULA

Kot je videti iz odzivov, pisnih in ustnih, je odlomek iz Spominov škofa Antona Vovka, ki je pred kratkim izšel v Družini ob 40. obletnici njegove smrti (opis napada na postaji v Novem mestu 1952) morda intenzivneje pretresel bralce kot katerakoli stvar, doslej objavljena v tem listu. Vsekakor Družina ni mogla napraviti boljše reklame za knjigo Vovkovih Spominov, ki je že v pripravi. Če bo tudi preostali del Spominov enakovreden odlomku (in o tem ni dvomiti že glede na vsebino - nočna zaslišanja udbovskih oficirjev Kraigherja, Ribičiča in Rotarja), potem lahko jeseni, ko bodo Spomini izšli, pričakujemo knjigo leta. Nekaj sicer neliterarnega, a ob čemer se bodo lahko mnogi sodobni slovenski romani skrili. Knjiga bo namreč lahko lekcija naši literaturi. Lekcija o tem, kaj je pristnost in kaj je konfekcija, pa naj bo ta še tako virtuoza. Kaj je značajnost in kaj je modna prilagodljivost. Kaj je živeti iz Vere in kaj živeti iz Nesmisla ...

V odzivih na opis dogodka v Novem mestu je poleg razumljivega zgražanja zaznati neko ogorčeno spraševanje: kako da se nihče, prav nihče od odgovornih za tisto barbarstvo (saj še živijo, ali ne?) ne zgane, da bi izrekel besedo obžalovanja?

Dejstvo je, da je doslej, kolikor mi je znano, prišel pogumno na dan s svojo preteklostjo en sam član slovenske Udbe, Zdenko Žavavlav. Že to samo dejstvo

zgovorno pove, s kakšnim svetom imamo opraviti.

In vendar ...

In vendar se ne neham spraševati, ali ne bi bila mogoča pod slovenskim soncem izpoved, kruta, a možata izpoved, vredna sinu Cankarjevega naroda.

Izpoved, kateri bi se tudi ob vsem svojem studu do določene ustanove sam moral pokloniti.

Recimo: „Ja, počenjal sem nečloveške stvari. A skušajte me razumeti.“

Posebno vi, kristjani, me skušajte razumeti. Morda še bolj, kakor vi verjamete v Boga, sem jaz verjel v Stalina. Morda še bolj, kakor vi verjamete v Kristusa, sem jaz verjel v idejo komunizma. V idejo, za katero danes vidim, da je bila v svoji filozofiji zmotna, v svojih ciljih utopična, v svoji realizaciji nečloveška. Odpustite torej bolj moji veri kot meni, moji veri v enakost, bratstvo in pravico. Ja, v raj na zemlji.

Tudi ko sem ponoči mučil bolnega in starega katoliškega škofa, sem delal to v veri, da delam za stvar. Za stvar, v katero sem verjel ...

To bi bila izpoved, vredna tistega evropskega stila, o katerem toliko govorimo. A ker takšne izpovedi ni, se lahko vprašamo, ali je slovenski udbovec sploh delal iz kakršnekolikoli vere. In če ni delal iz vere, iz česa je delal?

Iz hlapčevanja tiranski strukturi in je bil hlapec? Iz sadizma in je bil sadist?

Družina, št. 29

Razrešitev Mitje Meršola

Prst, ki preti škofiji

Nadzorni svet časopisne hiše Delo soglašal s predlogom uprave o predčasnem prenehanju mandata sedanjemu odgovornemu uredniku Dela Mitji Meršolu. A uredniku bo po odločitvi nadzornega sveta mandat potekel šele, ko bo svet dal soglasje h kandidatu uprave za novega odgovornega urednika, nadzorni svet pa hkrati od uprave pričakuje, da bo še pred izrekanjem soglasja izvedla razpis za kandidate. Proti Meršolovi razrešitvi je sicer konec junija glasovala več kot polovica Delovih novinarjev, a njihovo mnenje, čeprav naj bi imelo veliko težo, za nadzorni svet ni zavezujoče.

Uprava družbe Delo je 5. junija predlagala razrešitev odgovornega urednika Dela Mitje Meršola. Sicer razlogov za odstranitev niso javno razglasili, se pa domneva, da je Meršol, ki je alkoholik, pred kratkim kot povabljen k predsedniku Kučanu, naredil nekaj izgredov, ušel policiji itd. Sicer pa je bil Meršol Kučanov varovanec, oznovec itd. Sedaj pod Drnovškom pa vejejo drugi vetrovi.

Uprava je 9. junija izvršilnemu odboru aktiva Dela poslala dva predloga: predlog za razrešitev in predlog za imenovanje Darijana Koširja, urednika centralne redakcije, za novega odgovornega urednika.

Ker pa je 50,8 odstotka članov uredništva že konec junija glasovalo proti Meršolovi razrešitvi, ni prišlo do glasovanja o imenovanju Darijana Koširja; svoje mnenje pa je uredništvo posredovalo nadzornemu svetu in upravi družbe.

Izvršni odbor aktiva novinarjev pa je v svojem mnenju ocenil, da resnični razlogi, zaradi katerih želi uprava zamenjati odgovornega urednika dela, niso tisti, ki jih uprava navaja v svojem predlogu.

GLEJ...

RAST XXXII V SLOVENIJI..... 2	GODOVANJE V SLOVENIJI .. 4
43. OBLETNICA DOMA IN MLADINSKI DAN V SAN MARTINU	MED KNJIGAMI IN REVIJAMI 4
3	SLOVENSKE JEDI..... 4

RAST XXXII v Sloveniji

Na spletnih straneh
društva Slovenija v svetu
smo dobili te slike
o naših abiturientih

Izlet na
Šmarno goro

Mendoščani
so zaplesali

Obisk pri nadškofu
dr. Rodetu;
predstavili so
Prešernovo
Zdravljico

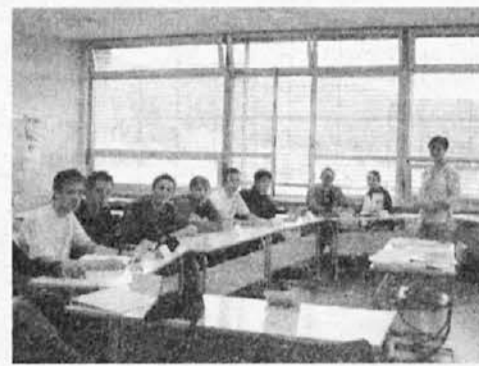
Kosilo

Pri frančiškanih
v cerkvi sv.
Frančiška v Šiški

Tako RAST
študira

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONJE MIZERIT

Te dni bi lahko označili kot „mednarodni teden“ nove vlade. Poudarek je bil namreč na predsednikovem potovanju po Evropi in sedaj na njegovem sestanku z Bushem.

Obljube, samo obljube. Po srečanju v Londonu (glej prejšnjo številko) se je Kirchner mudil še v Franciji in Španiji. Povsod je naletel na prijazen sprejem, a je tudi moral poslušati zahteve in pritožbe zaradi postopanja Argentine v primeru zunanega dolga in zadržanja do tujih podjetij. Priznajmo, da so evropske vlade „razumele“ težave argentinske ekonomije in obljubile, da se bodo potegnile za našo državo pred Mednarodnim denarnim skladom (FMI). A te obljube ne bodo postale stvarnost, če Argentina ne bo pokazala dobre volje do evropskih kapitalov v Argentini.

Različna stališča. V dobi privatizacije državih podjetij (telefon, plin, električna, rude in petrolej, železnice, voda...), so evropski in ameriški kapitali kar tekmovali v nakupovanju teh argentinskih področij. Vsa naslednja leta so se ti kapitali okoristili z valutnim sorazmerjem 1=1. Ko je prišla kriza in se je sorazmerje spremenilo, je bilo konec raja. Sedaj zahtevajo povišanje tarif, vlada pa se upira, ker položaj večine delavstva in brezposelnih ne dopušča večjih sprememb. Po drugi strani pa imamo v Evropi lastnike argentinskih bonov zunanega dolga. Previdni in razgledani lastniki teh bonov so jih prodali pred polomom, novi kupci pa zaradi defaulta od teh bonov niso videli še nikaškega povračila in ne vedo, kdaj ga bodo videli.

Piko na i. Zato je moral Kirchner poslušati razne zahteve po normalizaciji enega in drugega področja. Je pa treba priznati, da v primeru podjetij Kirchner ni ostal tiho. Naravnost (in resnično) je povedal, kako so se podjetja okoristila v dobi menemizma in kako so tedaj ploskala gospodarskim programom vlade, ki so vodili v sedanje stanje. Glede bonov zunanega dolga pa je jasno, da je treba najprej urediti s FMI ter doseči preložitve plačevanja mednarodnim organizmom, da bo možno vsaj začeti odplačevati privatnim upnikom.

Zanimiv primer. Kako je deloval (in še deluje) okvir zunanega dolga? Zanimiv je primer Pariškega kluba (Club de Paris). Ta ustanova združuje evropske vlade, ki so v preteklosti (od leta 1956 dalje) posojale denar argentinski državi. Sedanja zgodba se nanaša na leto 1985, ko je bila država dolžna 5.500 milijonov dolarjev. Po skoraj 20 letih Argentina tej ustanovi dolguje še 1.750 milijonov, čeprav je v tem času plačala že 9.000 milijonov. Kje

je razlika? V obrestih. Razumljivo je, da v takih okoliščinah ni mogoče delovati. Sedaj evropski upniki izražajo pripravljenost, da zmanjšajo vsote, ki jih mora Argentina plačati za obresti. Nočejo pa nič slišati o zmanjšanju dolga kapitala.

Sedaj Bush. Še predno se je Kirchner vrnil iz Evrope, se je razvedelo, da bo imel tega 23. julija srečanje s predsednikom Združenih ameriških držav. Prvotno se je govorilo o možnem srečanju meseca avgusta ali septembra. Sedaj pa je Bush sam izrazil željo, naj bo srečanje čimprej. V Buenos Airesu so seveda ponudbo (ukaz?) takoj sprejeli. Gotovo je za spremembo datuma vplivalo pogajanje z FMI. Nekaj pa ima videti tudi argentinska zunanja politika, ki je takoj po nastopu nove vlade zapustila „avtomatično uvrščenost“ z ZDA.

Sprememba strategije. Argentina nikdar ni bila prioriteta ameriške zunanje politike. Naša važnost v Washingtonu je še bolj padla po 11. septembru in ameriškem napadu na Irak. Sedaj, ko se stvari delno normalizirajo in prihajajo na dan druge zadeve, je vzporedno z novo vlado tudi Argentina pridobila na važnosti. Tudi ni brez pomena, da je vlada zavrnila ponudbo, da bi oddelki argentinske vojske sestavljali mednarodne mirovne sile v Iraku. Predmet razgovora pa bodo argentinski zunanji dolg, boj proti terorizmu in Vseameriški prost trg (ALCA).

Slabo kaže. Kljub zunanji ofenzivi, domača politika ni zgubila na zagonu. Največ se seveda govori o volitvah za vodstvo prestolnega mesta, ki bodo čez mesec dni. Dober mesec za tem bodo guvernerske volitve v provinci Misiones. V obeh primerih nastopajo različne liste, od katerih eno podpira Kirchner, drugo pa bivši predsednik Duhalde. Rezultat njih in drugih je dvomljiv. V prestolnici peroniste zastopa povečava, kateri načeljuje Macri, proti levičarski skupnosti, ki podpira sedanjega župana Ibarro. V Misiones pa nastopata dve peronistični listi. Kirchner zaslanja Roviro, Duhalde pa je pretekli teden pohitel in javno nastopil na shodih, s katerimi prodira Puerta. Če zmaga Kirchnerjeva kandidata, bo nevarno: utrdila se bo levičarska struja vlade in gotovo izzvala reakcijo tradicionalnega peronizma, kar bo povzročilo probleme v parlamentu. Če zmaga Duhaldejeva kandidata, bo Kirchner oslavljen in odvisen od bivšega predsednika, kar bo gotovo škodilo politiki prozornosti in boja proti korupciji, ki je ena najbolj pozitivnih dosežkov Kirchnerjeve vlade. Upajmo na salomonski izid.

Vseslovensko srečanje v DZ

V državnem zboru je 8. julija potekalo tretje tradicionalno vseslovensko srečanje Slovencev, ki živijo zunaj meja domovine. Namen prireditve je srečanje Slovencev, ki živijo v zamejstvu in po svetu, s predstavniki oblasti, pristojnimi za problematiko slovenskih manjšin, izseljencev in zdomcev. Zbrane so nagovorili tudi predsednik DZ Borut Pahor, predsednik komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič, zunanji minister Dimitrij Rupel, državni sekretar na MZZ in vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Črtomir Špacapan ter predsednik Evropskega urada za manj uporabljane jezike Bojan Brezigar.

Udeleženci srečanja pa so sprejeli izjavo, s katero so pozvali avstrijsko državo in avstrijsko državno televizijo k čimprejšnji rešitvi vprašanja slovenskih radijskih programov v Avstriji. Kot je v nagovoru udeležencem srečanja poudaril Pukšič, so slovenski rojaki po svetu pomembna vez s članicami EU in zveze NATO in lahko s svojimi izkušnjami in znanjem o političnih, gospodarskih in drugih trendih v teh državah prispevajo h učinkovitemu sodelovanju med državami na različnih področjih in tako tudi k vsestranskemu razvoju Slovenije.

Rupel je udeležence srečanja pozdravil tudi v imenu premiera Ropa, ki se srečanja ni mogel udeležiti. Dejal je, da se slovenska vlada zaveda, da velik del Slovencev - skoraj petina - živi zunaj meja matične dr-

žave, in da mora skrbeti za njihovo blaginjo. Zunanji minister je posebej izpostavil vlogo zamejskih Slovencev in izseljencev pri osamosvojitvi Slovenije.

Minister Rupel je še poudaril, da je Slovenija danes bolj kot kdajkoli vključena v mednarodne povezave. Vprašanje, ki se postavlja zdaj, je vprašanje sožitja znotraj EU. Naše meje postajajo meje EU.

Predsednik Janez Drnovšek je pobudo o konvenciji o prihodnosti Slovenije, ki jo je predstavil prvak SDS Janez Janša, že podprl, je dejal Pukšič. Ob tem je izrazil pričakovanje, da bodo svoj prispevek tako kot doslej dodali tudi Slovenci, ki živijo zunaj meja domovine. Janša meni, da se je Slovenija pred vstopom v Evropsko unijo in zvezo NATO znašla pred novimi izzivi, prav zato bi bilo treba začrtati nove prioritete, to mnenje pa sta na današnjem srečanju izrazila tudi predsednik DZ Pahor in zunanji minister Rupel. Slovenija bi morala čimprej opredeliti nacionalne cilje v novem okolju, kot enega izmed ciljev pa je Rupel omenil „odpiranje vrat“ tako za tujce, ki bi prišli v Slovenijo, kot tudi za Slovence, ki bi radi nova spoznanja iz tujine. V konvenciji, ki naj bi presešla strankarsko omejenost, naj bi po Janševi zamisli pritegnili najširši krog ljudi.

Vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Špacapan je poudaril, da država težko sodeluje s svojimi ljudmi, če so ti razpršeni in neorganizirani, ter ob tem kot dobro iz-

O odstitvi Špacapana

Izvršilni odbor Socialdemokratskega narodnega foruma je sprejel sledeče stališče, ki je za nas važno:

V Delu je bilo 12. 7. 2003 „mimogrede“ objavljeno, da je vlada razrešila sekretarja Urada za Slovence v zamejstvu Č. Špacapana. Delo ne navaja razlogov za njegovo razrešitev. Na Uradu se nekaj dogaja, kar nas skrbi.

Že na 10. taboru Slovencev po svetu je več govornikov omenjalo govorice, da vlada RS namerava ukiniti Urad za Slovence po svetu. Mi smo zastopali stališče, da je ukinitve nedopustna in izjemno škodljiva za Slovenijo, saj se s tem odpoveduje skrbi in delovanju v korist zelo pomembnega dela slovenskega naroda, ki bi moral pomeniti za našo državo posebno dragocenost in izbor dodatne politične in gospodarske moči, znanja in izkušenj ter kulture.

Še več, takoj smo se na tem taboru pridružili zahtevi Sergija Pahorja, predsednika Sveta slovenskih organizacij v Italiji, da se Urad izdvoji iz ministrstva za zunanje zadeve kot samostojno ministrstvo... S tem bi Slovenija veliko pridobila.

Na najbolj naraven način bi vsaj ohranilo, če ne povežala število Slovencev v naši državi, saj nam rodnost stalno pada.

Slovenci iz tujine bi povečali multikulturalnost in pluralnost znanja, politične razgledanosti ter splošne civiliziranosti trenutne slovenske scene, ki stagnira. Slovenija bi se trdneje vpela v mednarodne gospodarske, kulturne, znanstvene in splošne komunikacijske zveze in tokove.

In ne nazadnje: naša država bi s tem ministrstvom nedvoumno dokazala, da je domovina prav vseh Slovencev in je za naselitev tudi pripravljena nekaj storiti, od projektov do vlaganja denarja za naselitev svojih sinov in hčera iz tujine v matično domovino. Prepričani smo, da bi tedaj tudi dotekal kapital iz tujine v docela drugih količinah in oblikah, kot pa se to v vsej mizeriji dogaja sedaj!

Varčevanje in pomanjkanje kapitala ni prav nikakšen izgovor: brez posebnih težav in z močno argumentacijo bi lahko naštel vladne urade, službe in veleposlaništva, ki jih brez vsake škode za državo lahko takoj ukinemo. Še kašno ministrstvo bi se našlo vmes, saj je enajstletna vladavina LDS (in njene psevdogodbe o uspehu) vladavina zapravljanja, korupcije in razsipanja težko zaslužnega davkoplačevalskega denarja!

Srečanje se je nadaljevalo z razpravo predstavnikov institucij, ki se ukvarjajo z manjšinami, nato so besedo dobili tudi predstavniki Slovencev po svetu.

predsednik IO SNF
mag. Marjan Cerar

SLOVENCİ V ARGENTINI

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

43. obletnica in 35. mladinski dan

„A TO SE POVE LAHKO SAMO V PISMIH“

San Martín, 13. julija
2003

Dragi bralci!

Kar takoj sem se spravil k pisanju, da vam opišem, kaj vse sem danes doživel. Ko sem po San Martinu raznašal pošto (imel sem dežurno), sem se ustavil na ulici Ramón Carrillo 2362. Zamikalo me je, zakaj so bile razobešene slovenske in argentinske zastave. Vstopil sem v Slovenski dom in so mi povedali, da praznujejo 43. obletnico ustanovitve doma in 35. mladinski dan. Povabili so me, naj se pridružim praznovanju. Na uniformo so mi pripeli značek v obliki lipovega lista (izdelala jih je Lučka Kastelic). Seveda sem povabilo takoj sprejel. Prečkal sem cesto in šel v kapelo Presvetega Srca Jezusovega.

Ob 12. uri se je pričela sv. maša. Daroval jo je prelat dr. Jure Rode. V svoji pridigi je številne vernike obogatil z globokimi mislimi. Poudaril je, da moramo biti goreči apostoli, saj je vsak član Cerkve poklican, da sodeluje pri poslanstvu Cerkve. Ob sliki Marije Pomagaj in ob slovenski in argentinski zastavi so blagglasno prepevale kar tri skupine: pevski zbor pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic, mladina ob spremljavi kitar, šolski otroci pa so po obhajilu zapeli O, moj Bog dopusti mi, da bom tvoj glasnik miru.

Po nedeljski službi božji sem pozdravil prijatelje in znance. Mladi so nadaljevali s tekmovanjem v odbojki. Igrali so v domu in v kolegiju Srca Jezusovega. Misli so mi uhajale v leta mladosti, ko sem tudi sam navdušeno gojil ta šport. Žoga se je odbijala sem in tja, dekleta in fantje pa so se borili za vsako točko in tako so prva mesta zasedli ...

Lepo je dišalo iz kuhinje in pomaknili smo se v gornjo dvorano h kosilu. Tako okusna hrana bi se mi kar vsak dan prilegla. Skuhale so jo spretno

gospodinje Marta Jerman, Magdalena Belec, Marta Rupnik in Silva Dimnik. Postregli pa so nam mladi.

Pokramljali smo še ob kavici, malo navijali za odbojkaše in tako je ura kar hitro minila in že smo ob 18. uri sedeli v spodnji dvorani v pričakovanju programa.

Na prizorišču sta stali dve kuverti, naslovljeni na Slovenski dom in na mladino doma, znamki pa sta bili grba obeh ustanov. Inž. Tone Podržaj je pričel z branjem pisma. V prvem odstavku je pozdravil vse navzoče. Drugi odstavek je zaslužil bolj slovesen ton, ker smo sprejeli narodni zastavi in sta štiriglasno zadoneli argentinska in slovenska himna, ki ju je zapela skupina pevskega zbora ob spremljavi prof. Laure Cataldi. Slovensko zastavo je dvignil Anton Paulič, soustanovitelj doma, argentinsko pa otroci, ki so njegova bodočnost.

Naslednji štirje odstavki pisma so bili sestavljeni iz pozdravnih besed, ki so jih izrekli: predsednik doma inž. Toni Kastelic, predsednik krajevne mladinske organiza-

cije Marijan Belec, predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj in predsednica centralne mladinske organizacije Monika Klarreich.

Poseben odstavek pa je povezovalc namenil slavnostnemu govoru, ki ga je radovoljno zasnoval Marjan Boltežar in ki ga boste lahko brali v prihodnji številki.

„O čem bomo še pisali? Opisali vam bomo nenavadnega gosta, ki nam prinaša vedra sporočila“ se je glasil osmi odstavek pisma. In začel se je prizor z rock plesom Please Mr. Postman. Mladi so priklicali gospoda poštarja, ki se je pripeljal kar s kolesom in najprej razdelil pisma povabljenim zastopnikom domov. Med nami se je mudil tudi dr. Zdravko Inzko.

Sledila so štiri zgodovinska pisma, ki smo jih poslušali posnete po traku in ki so jih spremljale slike na ekranu. Vas zanima, katera? Pismo iz Jamaike, ki ga je Krištof Kolumb napisal 7. julija 1503. Primož Trubar je pisal Adamu Bohoriču leta 1563. Manuel Belgrano je 31. marca 1813 odgovoril vladi, ko ga je hotela nagraditi po zmagi v Salti. Dr. Tine Debeljak je 12. 12. 1951 iz Loma Negre pisal svojim domačim. Ta pisma so komentirali Zofi Kastelic, Marta Belec, Tomi Kastelic in Joško Šenk.

Ljubezenska pisma so vsem segla do srca. Po srednjeveškem plesu sta vstopila Romeo (Marijan Boltežar) in Julija (Sonja Petkovšek), katerima je poštar izročil pisma in tako preprečil tragičen konec njune ljubezni. Slovenski pevski zbor je z balkona zapel vsebino pisma: Misli na me in Pojdi na vrt z menoj. Na ekranu pa so se zvrstili portreti žena, ki so jih naslikali umetniki Da Vinci, Picasso, Monet, Berni, Soldi, Gauguin, Gaspari in drugi. Zaljubljena študenta (Mirjanka in Jure Truden) sta pristrčno zaigrala pesem Pisma Toneta Pavčka. Ob sliki mlinov in udarniški muziki se je prisabljal Don Kihot (Aleks Žirovnik) in poštarju prebral pismo, čigar naslovnica je bila Dulcineja z Tobosa ali Ta-bosa (Monika Mavrič).

Učenci 3. in 4. razreda Rožmanove šole so uprizorili Kunčičevo Nacek pacek (Niko Žagar). Poštarja pa so iznenadili s pismi za svetega Miklavža. Ta pisma je v svoji srebrni poštarški torbici odnesel angelček (Simone Mavrič Beltrami). Tako je gospod poštar (vedno nasmejeni Viktor Leber) zaključil svoj zadnji delovni dan, saj smo v pismu zvedeli, da bo šel v pokoj in si bo z mladimi, ki so živahno zaplesali, dopisoval kar po internetu.

Ne morem vam z besedami opisati, kako lep, izviren in pester je bil ta prikaz. Vsem nastopajočim in sodelavcem iz srca čestitam. Naj dodam še ta imena: Héctor, Zofi, Andreja Boltežar in Marjana Petkovšek (plesi), Nina Pristovnik Díaz in Marjeta Žagar (šola), Marjan in Andrej Belec, Pavci Verbic, Aleks Šuc (luči in zvok), Magdi Vlaho (scena) in Vera Breznikar Podržaj (zamisel in režija).

Vsi skupaj smo zapeli še Mladinsko himno, ki jo je napisal dr. Tine Debeljak in se ga še posebno spomnili ob 100 letnici rojstva.

„No, kar lepo pismo smo že napisali. Saj ni tako hudo pisati, samo spraviti se je treba k pisanju, potem pa že samo steče. In tako se je iztekel tudi današnji program,“ je zaključil napovedovalec in tako tudi mi končujemo to poročanje.

Vse najboljše, slovenski dom v San Martinu! Hvala za vabilo in lep pozdrav vsem!

Gospod poštar

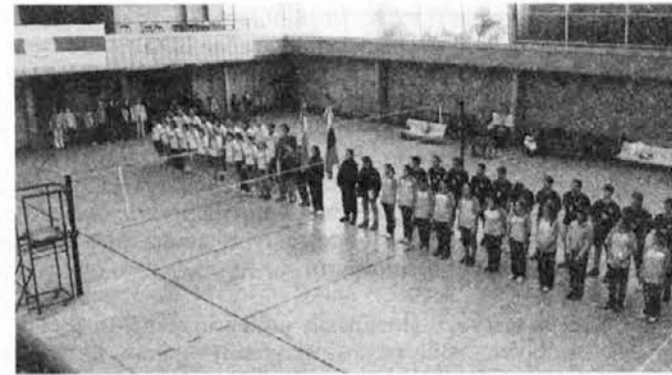
PS: Po programu je bila pa še zabava v družbi prijateljev in ob pognjenih mizah. A, kmalu bi pozabil, v odbojki so pokal zaslužili dekleta iz San Justa in fantje s Pristave.

Poročilo za Svobodno Slovenijo
pošilja Vera Podržaj

Čast zmagovalcem

Tretjič so se že naše mladinske ekipe pomerile v tekmovanju odbojke, ki ga imenujemo MTO, ali Medkrajevni turnir v odbojki. Zamisel je vredna, ker z njo mladi napolnijo delovanje

Do konca ni bilo jasno, kdo bo odnesel pokal. Končno je usoda in športna moč zmagovalcev določila, da sta pokala znova pripadala prvim lastnikom turnirja: med dekleti je prvi San

v prvi polovici leta, predno se začne krajevni mladinski dnevi. Turnir sam je dolg in nudi vsem ekipam dovolj možnosti za uvrstitev v finale.

V prvem tekmovanju take vrste pred dvema leto-

Justo, med fanti pa Pristava. Razlika ni bila velika, a je zadoščala.

Da sta ti dve ekipi gotovo med najmočnejšimi v naši sredi, dokazuje dejstvo, da sta zasedli tudi prvi mesti v zadnjem turnirju na

Zmagovalke SDO iz San Justa

ma so zmagali fantje s Pristave in dekleta iz San Justa. Lani se ne eni ne druge niso mogli obdržati na vrhu lestvice: zmagala so dekleta iz Slovenske vasi in fantje iz San Justa.

Letošnje tekmovanje je bilo znova izredno napeto.

mladinskem dnevu v San Martinu. Vsem nastopajočim, pa tudi vsem, ki so pomagali pri organizaciji čestitamo za lepo izvedbo. MTO je že postal tradicionalen v naši skupnosti. Torej, nasvidenje prihodnje leto.

Zmagovalci SFZ s Pristave

Dokumentarec o prvih Slovanih

V štirih snemalnih dneh bo ekipa Strup produkcije v Murski Soboti, kjer se pričena snemanje dokumentarnega filma z delovnim naslovom Slovani, skušala posneti igrani del filma o življenju v slovanski vasi okrog leta 600 po Kr.

Film v režiji Mihe Knifca bo tako dokument prvih naselbin v naših krajih, v bližini Broda pri vasi Krog

so pripravili rekonstrukcijo tedanje slovanske vasi.

Gradivo o arheoloških najdbah bodo oživljala razmišljala znanstvenikov. Kamera bo potovala skozi naselje in odkrivala dogajanje v njem, za boljšo predstavo skrbijo rekonstrukcije predmetov, najdenih med izkopavanjem zemljank (koče starih Slovanov, na pol vkopane v zemljo.)

NAŠA SKUPNOST ŽIVI

V četrtek, 17. julija je imela **Sanmartinska zveza žena - mati svoj redni sestanek**. Vodila ga je predsednica **Ančka Podržaj**.

V petek, 18. julija je bila **seja Medorganizacijskega sveta** v Carapachayu. Vodil jo je predsednik Zedinjene Slovenije **Lojze Rezelj**.

V nedeljo, 20. julija je bilo v cerkvi Marije Pomagaj popoldne **srečanje molilk in molilcev Živega rožnega venca**. Sv. mašo je daroval **Dane Vrečar SDB**.

Isti dan je bilo dopolndne srečanje članic in članov v **Našem domu v San Justu** z misijonarjem **Petrom Opeko** z Madagaskarja. Nato je bil skupni asado.

Prav tako je isti dan imel na **Pristavi** po sv. maši govoril znani jezuit **Alfredo Saenz**. Naslov predavanja je bil **„Antonio Gramsci in kulturna revolucija“**.

V nedeljo, 27. julija je delegat prelat **dr. Jure Rode obiskal naše rojake v Miramaru**.

Odbornice Zveze slovenskih mater in žena so tudi v mesecu juliju razdelile našim potrebnim rojakom denarne podpore in sicer v enakem številu kot vsak mesec.

Priprava D-ova

Godovanje v Sloveniji

Godovanje je bilo v Sloveniji vedno lep praznik. Rojstne dneve so pred leti praznovali samo v družinskem krogu, le kadar so bile letnice „naokrožene“, je bilo praznovanje bolj javno. Po drugi svetovni vojni pa rojstni dan skoro prednjači pred godom in enako kakor po vsej Evropi mlajši rodovi godov sploh ne praznujejo.

Med nami in tudi v mnogih katoliških krajih pa je godovni dan še vedno vezan na razne običaje.

Z godovi so povezana osebna imena, ki so povzeta po svetnikih. Poimenovanje osebe je staro že tisočletja, ko je vsak človek dobil svoje ime, navezano na njegove lastnosti, poklic ali pa opis osebe, ki je nosila ime.

Stara slovenska imena zasledimo že v zapiskih iz sedmega in osmega stoletja, kot npr. V. „bratovski knjigi“ šentpeterskega samostana v Salzburgu ali v blejskih listinah iz 10. stoletja, kjer so imena Vesela, Jelen, Trdoglav, Lepa, Mojslava, Dragomer, Ljuba, Črna, Hrast, Medved, itd. Stara slovenska imena so naši predniki rabili še dolgo po pokristjanjenju. Krščanska imena, katera so začeli med prvimi uporabljati okoli 9. stoletja Italijani, so Slovenci povzeli šele v 13. stoletju. Ta imena na lastnika vedno opozarjajo na čednosti svetnika, katerega ime nosi.

Na Slovenskem so najbolj pogosta imena Marija, Martin, Jože, Franc, Anton, Ivan, Janez, Ana, Alojz itd. Na podelitev imen pa so velikokrat vplivale razmere, v katerih se je otrok rodil.

Ker je bil po prvi svetovni vojni med nami velik odpor do Germanov in je bila

ideja panslavizma zelo močna, so se Slovenci spet vrnili na stara slovanska imena kakor Bojan, Branko, Jasna, Jelka, Mitja, Tatjana, Gorazd, Igor, Fedor itd. Otroci rojeni pod Italijani, so dobivali latinsko-italijanska imena kakor Adrijan, Dario, Fanco, Mario, Viviana itd. Na Koroškem pa so se vrnili imena kakor Henrik, Dagmar, Helmut itd.

Praznovanje godu je navezano na dan svetnika po koledarju. Godovniku pridejo osebno voščiti sorodniki, prijatelji in znanci, včasih pa voščijo pisno z lepo godovno voščilnico. Pred leti je bila navada, da so voščilci zvečer pred godom prišli prav tiho pred hišo ali pod okno in so z verigami, pokrovkami, škafi in kuhalicami zagnali velik ropot ali „ofreht“. Hrup so ponovili v treh „štikelcih“. Po zadnjem jim je godovnik odprl vrata in jih povabil na pogostitev. Ta navada se je ohranila v mnogih krajih še do danes; šege so sicer različne, a v osnovi povsod enake.

V Kranju godovniku podarijo pleteno štrugo z mandeljni. V Ljubljani so otroci voščili staršem že zjutraj s kakšno pesmico. Kosilo je bilo vedno svečano in miza okrašena. Gospe so navadno prinesle godovnici v dar rože, prtičke ali torto za god, za godovnika pa steklenico. Gospodje niso smeli nikdar osebno prinesiti rož, temveč jih je po naročilu prinesel kdo iz cvetličarne. Na godovanju so postregli z narezki, poticami, tortami in pecivom. Praznovanje godu je danes skromnejše in je mnogokrat omejeno samo na pismena in telefonska voščila.

Priredila D-ova

SLOVENSKE JEDI

Gospa Tončka Rožanec nam je posredovala nekaj dolenskih receptov:

JUHA IZ LEČE (IZ OKOLICE ŽUŽEMBERKA).

Poraba: 100 g leče, korenček, krompir, ostanki šunke, prekajene svinjske tačke, prekajene krače, domače klobase, čebula, sol, poper, lovrov list, česen, moka, mesna kocka, voda.

Priprava: na maščobi raztopimo žlico moke in dodamo našete mesne sestavine in na koščke narezano čebulo, na koščke narezan krompir in korenček, začimbe, zalijemo z vodo in kuhamo toliko časa, da se zmehča. Ponudimo lahko kot samostojno jed ali kot juho.

KUHAN SIRČKOV ŠTRUKELJ (IZ ŠKOCJANA):

Poraba: (za 12 oseb): pol kg moke, 8 žličk olja, malo soli 2 jajci, drobtine in maščoba. Za nadev rabite liter pregrete smetane, 3 jajca in 3/4 kg sirčka.

Priprava: iz moke, soli, olja in jajc ter vode po potrebi zgnetemo testo, ki mora počivati vsaj eno uro. Medtem pripravimo nadev: v pregreto smetano vmešamo tri rumenjake, iz beljakov stepemo trd sneg. Smetani dodamo sirček in sneg. Vse to razmažemo po razvaljanem testu, zvijemo v štrukelj, katerega zavijemo v namočen in z drobtinami potresen prtič in denemo v vrelo vodo s soljo. Kuhamo pol ure. Ko je skuhan, ga odvežemo in narežemo na rezine ter potresemo z drobtinami, katere smo prepražili na maščobi. Dobra priloga je kuhano kislo zelje, poleti pa posiljeno sladko zelje.

KRŠKI ZREZK (IZ KRŠKEGA):

Poraba (za eno osebo) : svinjski ali telečji zrezek, malo graha, korenček, nekaj šampinjonov ali jurčkov, sol, poper, muškadni orešček, rožmarin, žafran, sladka smetana in gorčica.

Priprava: zrezek na maščobi naravno spečemo. Posebej prepražimo na maslu zelenjavo in gobe ter začimimo. Ko je zelenjava skuhana, dodamo smetano, zmešano z gorčico, vse prevremo in polijemo po zrezku. Ponudimo s krompirjem in solato. Zraven pijemo belo vino.

DOMAČA OREHOVA POTICA:

Testo: 600 g moke, 100 g masla, 80 g sladkorja, sol, 4 rumenjaki, 40 g kvasa in 1/8 l mleka.

Nadev: 600 g orehov, 3 dcl mleka, 100 g masla, 2 rumenjaka, 250 g sladkorja, limonina lupina, cimmet, vanilija, rum, sneg 2 beljakov.

Priprava: V presejano in pogreto moko dajte sol in tekočino iz mleka, masla in sladkorja. Stepajte testo, da je gladko. Nato ga postavite na toplo, da vzhaja.

Nadev: orehe poparite z mlekom. Posebej mešajte maslo, sladkor, rumenjake in dodajte orehom, dodajte tudi začimbe in nazadnje trd sneg iz 2 beljakov. Vzhajano testo razvaljajte, odrežite robove in namažite z nadevom. Zvijte in dajte v pomaščen model. Potica naj ponovno vzhaja. Peče naj se 1 uro pri toploti 180 °.

D-ova

MED KNJIGAMI IN REVIJAMI

Darko Šušteršič Templos Jesuíticos-Guaraníes

Darko Šušteršič je umetnostni zgodovinar, univerzitetni redni profesor za umetnostno zgodovino na državni buenosaireski univerzi - UBA.

V slovenski skupnosti je študiral slikarstvo v Slikarski šoli Slovenske kulturne akcije, nato pa umetnostno zgodovino na UBA. Po študiju so ga predvsem zanimali severni evropski renesančni slikarji, ki jih je študiral na licu mesta. Nekaj svojih novih ugotovitev je prikazal tudi med nami pred leti na predavanju pri SKA.

V zadnjih letih se je posvetil študiju jezuitskih misijonov v Argentini, Braziliji in Paragvaju. Predvsem ga je zanimala njihova arhitektura. S predavanji je sodeloval na raznih simpozijih o teh misijonih, kjer je objavil tudi vrsto ugotovitev in novih dognanj, kajti to delo še ni v podrobnostih raziskano.

Ko je v svojih študijih tega časa in prostora odkril vrsto novih virov, je iz njih lahko dobil nove poglede na dognanja.

Tako je leta 1999 izdal svojo znanstveno knjigo z gornjim naslovom, kjer se je posvetil redukcijski arhitekturi. Knjigo je

izdal pri univerzitetni založbi.

Zanimal ga je predvsem razvoj njihove arhitekture, kakor se lahko spozna iz redkih mnenj jezuitov in iz ruševin cerkva. Posebno pozornost je posvetil problemu, kako so se dopolnjevali evropski jezuiti, zrasli iz baroka, in domači graditelji Guarani, za katere je bil barok nekaj tujega.

Najprej je Šušteršič razdelil zgodovino arhitekture jezuitskih redukcij na dele, najprej na začetke, ko so indijanski graditelji zidali cerkve iz svojih domačih izkušenj po svojih velikih hišah. Sem spada npr. cerkev sv. Nikolaja v Piratini.

Zanimivo je, da so zvesti svojim tradicijam gradili tudi cerkve na domač način: zabili so kole v zemljo in nanje postavili streho, stene niso nosile ničesar, samo so zapirale prostor. Zato so bile te cerkve velike, zračne in svetle. Vsi Evropejci so se jim čudili.

V drugi etapi (1641-1695), ko so že patri dosegli več znanja in pridobili prakso, so te cerkve postajale večje, bolj izdelane, a še vedno pod domačimi gradbeniki.

Pričeli so uporabljati kamen in posnemati druge cerkve v mestih. Pričele so se graditi kupole in mogočne fasade.

V tem so nastali razni prepiri med jezuitskimi arhitekti, ko so nekateri - p. Prímoli - hoteli opustiti tradicijo in pričeli zidati večje in bolj izumetničene cerkve. Problem pa je bil, da jezuiti niso smeli apna, ki je nujno potreben za močnejše in modernejše zgradbe. Trudili so se, da bi po evropskem sistemu stene nosile vso težo, oboke in kupolo. Sicer je ta jezuit uspel sezidati cerkev Trinidad, toda tej se je neko noč podrta kupola. Gotovo je bil prvi vzrok pomanjkanje apna. Sami kamni in zidaki niso prenesli vse teže.

Temu sledi daljše strokovno razglabljanje predvsem o jezuitu Prímoliju in njegovim naslednikom, kjer je Šušteršič dognal precej novosti in je lahko prav ocenil dela in probleme posameznikov. Sem spadajo cerkve San Miguel del Uruguay in Stma. Trinidad del Paraná. In kako so po zrušitvi zadnje cerkev popravili.

V tem so v pokrajini našli apno (1761). Takoj je nastal prepir, čigavo naj bo. Končno je Cordoba rabsodila v prid cerkve Jesús.

Toda vse ti napor in delo očetov jezuitov so naleteli na žalosten konec, ko so jih iz političnih razlogov izganili iz redukcijskih Indijanci so zapuščali redukcijske cerkve ne ve, ali se je porušila sama ali kdo so jo porušili. Danes ne stoji niti ena večja cerkev več in niti njih ruševine niso kompletno.

V tretjem delu knjige govori o sedanjih ostankih in kaj vse se lahko iz njih razbere. Pisec skuša spoznati iz njih, kakšna je cerkev bila, npr. Trinidad, način njihove gradnje, stropa in kupol, ter kakšne so bile fasade, stolpi ali ure na njih. Posebno pažnjo posveti zrušitvi kupole in drugim hotenim porušitvam, pa še o točnem datiranju posameznih stavritev.

Govori tudi o okrasih, frisih, oltarjih in kupolah.

Posebno poglavje je posvečeno glasbi, kakor se jo lahko spozna iz raznih frisoov angelov - glasbenikov.

Končno povzame vse svoje razpravljanje v Zaključku.

Najprej ugotovi, da je bilo postavljanje cerkva drugačno kot v Evropi in da so indijanci bili odlični gradbeniki, seveda pa niso imeli smisla za evropsko umetnost.

Na koncu so dostavljene opombe, od kod so kake trditve ali kaj so pisali o tem drugi. Med njimi je omenjena tudi slovenska znanstvenica Branka Sušnik iz Paragvaja, ki je študirala predvsem indijansko kulturo.

Končno pa je dodanih še 60 strani fotografij, ki jih je posnel sam pisec, ki prikazujejo ostanke in posamezne detajle - kipe, frise itd. o katerih govori v delu. Dodane so še risbe in krokisi samih jezuitov in očividcev.

V splošnem je delo zelo globoko zasnovano in znanstveno zelo izčrpno. Iz njega lahko spoznamo nastanek in razvoj arhitekture in gradnje cerkva, ter vidimo tudi njihov žalostni konec.

NOVICE IZ SLOVENIJE**SMETARJI Z METULJČKOM**

Te dni lahko v Ljubljani srečate študente, ki na Prešernovem, Starem, Mestnem in Gornjem trgu, na "evljarskem mostu", na Dvornem trgu in na Tromostovju s posebno ščipalko pobirajo pravkar odvržene smeti. Oblečeni so v črne hlače in bele srajce, na rokah imajo bele rokavice, fantje pa celo metuljčka. Kot so sporočili iz Zavoda za turizem Ljubljana, namen akcije ni zgolj pobiranje smeti, pač pa je to predvsem promocijska poteza zavoda, s katero želijo vzpodbujati k ohranjanju čiste in lepe Ljubljane.

NOVICE Z BRNIKA

Adria Airways je v prvi polovici letošnjega leta prepeljal 367.818 potnikov, kar je štiri odstotke več kot v enakem obdobju lani. Povprečna zasedenost letal je bila 53,05-odstotna. - Israir Airlines je po uspešni lanski sezoni, ko so od julija do oktobra na liniji Tel Aviv - Ljubljana - Tel Aviv prepeljali 4347 potnikov, v letošnjem letu povečala število linij z Ljubljano na dvakrat tedensko, ob četrtek in nedeljah. - V sklopu omejevanja oziroma ukinjanja poletov zaradi finančnih problemov bo z 28. oktobrom na brniško letališče prenehala leteti švicarska letalska družba Swiss.

AVSTRIJSKI FOND ZA ŽRTVE

Avstrijski sklad za spravo je do 1. julija letos odobril 1161 izplačil žrtvam nacionalsocialističnega režima iz Slovenije v skupni vrednosti skoraj 2,5 milijona evrov. Kot so sporočili z avstrijskega veleposlaništva v Ljubljani, je v postopku še nekaj sto vlog. Zadnji rok za oddajo vlog je 31. december 2003.

SAKSO FONISTI V LJUBLJANI

Na 13. svetovnem kongresu saksofonistov v Minneapolisu je generalna skupščina kongresa za prizorišče naslednjega kongresa (od 5. do 9. julija 2006) izbrala Ljubljano. Prireditelj kongresa bo Glasbeno društvo Saksofonija v sodelovanju s Cankarjevim domom. Za organizacijo sta se potegovala še Bangkok (Tajska) in Sevilla (Španija).

V LJUBLJANI KRADEJO ŽELVE

Iz vivarija v ljubljanskem živalskem vrtu so nedavno ukradli dve želvi vrste močvirski sklednici ter eno želvo rdečevratko. Močvirske sklednice so ogrožena vrsta in naravno živijo v Sloveniji, želve rdečevratke pa prihajajo iz Južne Amerike, v Sloveniji pa so se naselile zaradi spuščanja iz domačih akvaterarijev v okoliške ribnike. Močvirskim sklednicam so zelo močna konkurenca, hranijo se z isto hrano in se zelo dobro razmnožujejo.

ZASVOJENCI

V Sloveniji je bilo leta 2002 evidentiranih 2633 uživalcev drog, ki so iskali pomoč v Centrih za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog. Od tega je 528 oseb pomoč iskalo prvič, 2105 pa jih je pomoč iskalo že prej. Povprečna starost iskalcev pomoči je bila 26 let, najmlajša oseba vključena v program pomoči je bila stara 13 let, najstarejša pa 59 let.

KONEC ŽALOSTNE TELENOVELE

Končno je albanska ladjarska družba Nerida Shipping kupila ladjo Sines, ki jo je decembra lani v izolski ladjedelnici skupaj s posadko zapustil italijanski ladjar Michele Assante di Cupillo. Od kupnine, ki znaša 440.000 ameriških dolarjev, bo posadka, dva Italijana, šest Ukrajincev in trije Romuni, prejela del zaostalih plač v višini 60.000 ameriških dolarjev. Kot so povedali, nameravajo Ukrajinci Slovenijo zapustiti z letališča Brnik, Romuni z letališča v Trstu, medtem ko sta Italijana ladjo zapustila že prej.

SLOVENCİ IN ŠPORT**FANTOM PRI DAVISU NI ŠLO**

Slovenska moška teniška reprezentanca je z 1:4 izgubila polfinalni dvoboj druge evroafriške skupine Davisovega pokala proti Danski v Havreholmu. Edino slovensko zmago je prabil Marko Tkalec nad Mikom Ledvonovom.

KAR PET ZMAG V VODI

Plavalca Peter Mankoč in Blaž Medvešek sta na zadnjem testu pred bližnjim svetovnim plavalnim prvenstvom v španski Barceloni, potrdila dobro formo. Na mitingu v Zagrebu v 25-metrskem bazenu sta Ilirijana v petih nastopih zabeležila pet zmag. Peter Mankoč je bil najboljši na 100 m mešano, 100 m prosto in 50 m delfin, Medvešek pa na 50 in 100 m hrbtno.

VESLAŠKI REZULTATI

Veslači so v Luzernu nastopili na tretji in zadnji tekmi svetovnega veslaškega svetovnega pokala. Slovenci so imeli v velikem finalu dve posadki. Na koncu je Izток Čop za Nemcem Marcelom Hackerjem zasedel drugo mesto, četverec brez krmarja z Rokom Kolandrom, Miho Pirihom, Gregorjem Sračnjekom in Tomažem Pirihom pa je bil na koncu četrti za posadkami Kanade, Italije in Nemčije. Ostali Slovenci so nastopili v finalu B.

SLOVENIJA MOJA DEŽELA**Demokratske priprave na upor**

Slovenci - vsaj v Ljubljanski pokrajini pod Italijani, so lojalno sprejeli italijansko okupacijo, obenem pa so se pričeli pri-pravljanju na upor. V tem primeru ni bilo nobenega, ki ne bi ubogal okupantov, kot je po mednarodnem pravu dovoljeno. Komisar Graziosi je poklical k sebi bivšega bana dr. Marka Natlačena in zahteval, da Slovenci ustanovijo Konzulto, ki bi pomagala okupacijski oblasti. Ta se je res ustanovila. (Komunisti so odbili sodelovanje). Z njo in Natlačenom je odšel Graziosi k Mussoliniju. Tam so se zahvalili za ustanovitev Ljubljanske pokrajine in prosili zaščito. Seveda so Italijanom dali v časopise potvorenno izjavo. Konzulta se je sestala kakih petkrat, ker pa ni mogla narediti nič, so počasi člani izstopali. Dr. Natlačen je takoj ob začetku okupacije ukazal uničiti vse dosjeje slovenskih komunistov, da ne bi padli v roke Italijanom.

Tako je bila edina možnost prehod v ilegalo. Zato so ustanovili pri posameznih demokratičnih strankah ilegalne formacije.

SLS je ustanovila Slovensko legijo (29. maja 1941), ki je imela kakih 8.000 članov, predvsem iz Fantovskih odsekov, razdeljene po trojkah po vaseh. Vsi so vedeli, da je upor v tem času nesmiselno dejanje, ker so bili okupatorji močni, zavezniki pa v umiku. In jim je tudi bilo

jasno, da je nesmiselno prazno prelivanje krvi, ko je bilo vidno, da ni nobenega izgleda na uspeh. To legijo je vodil poslanec Rudolf Smersu.

Tudi v liberalni stranki so ustanovili svojo Sokolsko legijo, ki pa je dosegla kakih 1000 članov.

Enako so tudi razne skupine ustanovljale svojo ilegalo, npr. Krščanski socialisti, (Gosar in Šolar), ki so se kasneje pridružili Narodni legiji, ali pa Glavač svojo skupino. Tudi stražarji na univerzi so pričeli z ilegalnim delovanjem.

Tudi oficirji iz jugoslovanske vojske so se začeli ilegalno zbirati okoli Mihajlovica, ki je bil vojaški predstavnik londonske vlade v Jugoslaviji, ki ga je v Sloveniji predstavljal major Novak.

V Ljubljani je Miloš Stare ustanovil 22. novembra 1941 ilegalni list Svobodna Slovenija, ki je izhajala v Sloveniji do konca vojske.

Vse te legije so čakale na priliko, da bi londonska vlada ukazala nastop proti okupatorju, do tedaj pa bi le zbirali orožje in se tajno sestajali.

Zanimivo je, da so isto taktiko ubrali tudi komunisti. Ker so formalno bili prijatelji Nemcev (pakt Ribentrop - Stalin), so se po svoje pripravljali za prihodnost.

Italijanom so se klanjali tudi Josip Vidmar, Oton Župančič in drugi, ker se Partija še ni vzdignila v revolucijo.

PISALI SMO PRED 50 LETI**NOVI NUNCIJ**

Na sedežu nunciature sta župnik Anton Orehar in rektor dr. Franc Gnidovec v imenu slovenskih vernikov v Argentini pozdravila novega nuncijskega msgr. Maria Zanina. Ta se je zanimal za versko življenje Slovencev v Argentini in delovanje slovenskega semenišča. Vsem pošilja svoj blagoslov, predvsem pa slovenskemu semenišču.

GOSTILNA NA PRISTAVI

V soboto zvečer je bila odprta gostilna na Pristavi. V najem jo je vzel šolski nadzornik Albin Petelin, vodstvo kuhinje pa je prevzela ga. Gradova. Gostilna na Pristavi je dobro založena z vsemi vrstami pijač in bo ob vsakem času na razpolago topla ali mrzla domača hrana. Ga. Gradova namerava tudi prevzeti vodstvo kuharskega tečaja, g. Petelin pa bo na Pristavi uredil prostor za balinanje.

SAN JUSTO

Misijonski krožek je imel v nedeljo 10. julija svojo prvo prireditev. Najprej je bila v cerkvi misijonska ura, nato pa je imel v cerkveni dvorani govor Marjan Loboda. Pevci slov. Pevskega zbora iz San Justa pod vodstvom Rudija Mariniča so zapeli Kristus Kralj in Večerni zvon. Janko

ESLOVENIA, MI TIERRA**Una nación constitucional**

En la segunda mitad del siglo XIX Austria debió encontrar una relación satisfactoria entre los austríacos, los húngaros y los pobladores de otras naciones.

La Constitución del año 1860 está ligada a la posibilidad de ordenar a la nación según los principios del federalismo, mientras que la del año 1861 se basó en el orden centralizador.

Hungría se opuso fuertemente a esta última. Los húngaros pretendían que el centralismo no tuviera su sede en Viena sino en Hungría.

La constitución del año 1867 introdujo el dualismo. Tanto la parte austríaca como la húngara obtuvieron cada una su parlamento y su gobierno. Lo que tenían en común eran el emperador, la política exterior, la economía y el ministerio de guerra. La nación se denominó Austro Hungría.

En la constitución de la parte austríaca cabe destacar el artículo 19, que reviste gran importancia para los eslovenos. Allí se habla claramente del derecho de cada nación a la utilización de su propia lengua en las escuelas, las oficinas y en la vida pública. Sin embargo Austria no llegó a ser un verdadero estado parlamentario. Los ministros dependían más del emperador que del parlamento. Por lo tanto Austria seguía siendo una cárcel para los pueblos que no eran de origen alemán.

La lucha de los eslovenos ya no se centró en el enfrentamiento a la constitución... Lo que pretendían era que se cumpliera. Esto no tuvo resultados positivos.

Los eslovenos se sintieron muy desilusionados con el dualismo. Los checos ansiaban un trialismo, un reinado checo. El gran conductor checo Palacky expresó lo siguiente: „El día del comienzo del dualismo será también el cumpleaños del paneslavismo. Esto aparecerá en su forma menos deseada.“ Efectivamente, así pasó.

Más tarde se vio que el trialismo surgió como un deseo del heredero al trono, Francisco Fernando. De este modo quería dejar de lado el dualismo y lograr que la monarquía se dividiera en tres partes: Austria, Hungría y las demás regiones eslavas. Todo esto quedó en el olvido al morir Francisco Fernando.

OSEBNE NOVICE

Krst. V soboto, 19. julija je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **Boris Čeč**, sin Matjaža in Marije roj. Zurc. Botrovala sta Dani Zupanc in Nevenka Zupanc roj. Godec; krstil pa je prelat dr. Jure Rode.

Srečnim staršem iskreno čestitamo!

Mernik je nato govoril o važnosti misijonskega zaledja. Misijonsko poročilo sta podala Marjan Loboda in Lojze Rezelj. Nato so pevci zapeli dve pesmi, večer pa je zaključil film Katoličani sveta in kratek šaljav film.

San Justo je mikaven del buenosaireskega predmestja. Ima čez 200 tovarn, zato se je tu naselilo veliko Slovencev. Najmočnejše naselje in za Lanusom največje je v barriu San Nicolas.

V San Justu imamo že tretje leto slovensko mašo ob pol devetih, kjer pastiruje Janko Mernik iz bližnjega Don Bosca. Za lepo petje skrbi Rudi Marinič, primorski rojak, ki že tretje leto vodi sanjuški zbor.

Na Jožefovo smo se zbrali v cerkveni dvorani in medse povabili župnika Jožefa Marcona. Pevci so mu zapeli lepo pesem, g. Mernik pa se mu je zahvalil za dobrodoščilo.

Slovenci imajo po zaslugi župnika na razpolago cerkveno dvorano. V njem ima Društvo Slovencev svoje prireditve pod vodstvom dr. A.Šimenca.

Tu je bila v nedeljo 21. junija tudi spominska proslava za pobite Slovence, ki je bila prva prireditev v San Justu. Tam je govoril g. Milan Zajec, ki ga je rešil Bog iz jame.

Še to naj povemo, da je začel k nam voziti nov kolektiv 224, tako da je št. 55 izgubila prvenstvo.

Svobodna Slovenija št. 29; 23. julija 1953

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Valentín B. Debeljak** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alojz Rezelj** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinetis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar**

Glavni urednik: **Tine Debeljak ml.** / Za Društvo ZS: **Alojz Rezelj** / Sodelovali so še: **Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Vera Breznikar Podržaj, Pavlina Dobovšek, Lučka Oblak, Viktor Leber.** / Mediji: **STA, Demokracija, Radio Ognjišče, Družina.**

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: **vilko@ciudad.com.ar**

Correo Argentino Suc. 7
 FRANQUEO PAGADO
 Cuenta N° 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. 02944-441814. E-mail: ilirska@bariloche.com.ar

Letalske karte,

rezerva

hotelov,

najem avtomobilov in izleti po svetu

H. Yrigoyen 2742 - San Justo

Tel. 4441-1264 / 1265

ADVOKATI

Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
 22. julija 2003

1 EURO 234,24SIT
 1 U\$S dolar 207,41SIT

OBVESTILA

NEDELJA, 3. avgusta:

Obletnica v Hladnikovem domu v Slovenski vasi.

SOBOTA, 9. avgusta:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 10. avgusta:

Mladinski dan v Slomškovem domu.

V Slovenskem domu v San Martinu predavanje „Prva slovenska emigracija v Argentini“, ob 10.30.

ČETRTEK, 14. avgusta:

Zveza slovenskih mater in žena. Ob 15.30 v Slovenski hiši srečanje v kuhinji s Polono M. Makek, ki bi pripravila tri vrste štrukljev.

PETEK, 15. avgusta:

Občni zbor Slovensko-latinskoameriške trgovske zbornice, ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 16. avgusta:

34. Glasbeni večer SDO-SFZ

NEDELJA, 17. avgusta:

Romanje v Lourdes.

ZA SMEH

Vodja vpraša novega šoferja, ki se je vrnil s prve vožnje.

„Kako to, da si v eno smer vozil dve uri, nazaj pa kar šest?“

„V tovarni so krivi. Za naprej so izdelali kar pet

prestav, za nazaj pa samo eno.“

„Zakaj petelin tako zgo-daj kikirika?“

„Ker kasneje, ko se zbudijo kokoši, ne pride do besede!“

Po Družini

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

Vabi na predavanje

v nedeljo 10. avgusta ob 10.30 uri

“PRVA SLOVENSKA INMIGRACIJA V ARGENTINI”

Carlos César Bizai

Avtor knjige “Crónica de una familia eslovena en Entre Ríos”

Vsi lepo vabljeni!

„Gre naš zvesti korak“

51. obletnica Hladnikovega doma

Nedelja, 3. avgusta 2003

ob 9.00 sv. maša

ob 12.30 kosilo

ob 16.30 kulturni program nato prosta zabava

Končno tri organizacije

PISMO IZ CELOVCA

JANKO ZERZER

Na Koroškem doživljamo zelo razburljive tedne. Te dni je moral utihniti celodnevni Radio dva, ker se kljub številnim obljubam tako s strani Slovenije kakor tudi Dunaja ni našlo toliko sredstev, da bi program financirali kot doslej. Če se bo res našla zadovoljiva rešitev do začetka naslednjega leta, se bo šele pokazalo. Ovir je vsekakor veliko, tudi v lastnih vrstah.

Razhod znotraj Narodnega sveta koroških Slovencev je, kakor znano, povzročil odstop prejšnjega predsednika Bernarda Sadvnika in kolektivno nezaupnico celemu predsedstvu. Pričakovanja, da se bodo duhovi sčasoma pomirili in se bo tradicionalna osrednja organizacija spet konsolidirala, pa so se žal razblinila, kajti Sadvnik je skupaj z nekaterimi somišljeniki, med njimi je tudi bivši predsednik Narodnega sveta Reginald Vospersnik, ustanovil tretjo organizacijo s precej okornim imenom „Skupnost koroških Slovencev in Slovenk“.

Skupnost o sebi trdi, da nikakor noče biti kaka tretja sila, temveč „združevalno gibanje“, vendar kaže koroška stvarnost, da so eno lepi nameni, drugo pa naša praksa. Če je bilo na ustanovnem občnem zboru poudarjeno, da je cilj nove organizacije „dialog znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem“ ter „skupno demokratično, pluralistično zastopstvo koroških Slovencev in Slovenk“, potem tudi največji optimisti dvomijo v uspeh. Kako naj se po vseh prestanih razprtijah ravno med prizadetimi razvije ploden dialog, če se že prej niso mogli stvarno pomeniti?

In da levo-liberalni tabor slej ko prej odklanja skupno predstavništvo narodne skupnosti, ustanovljeno na osnovi tajnih volitev, ki so jih priznale vse naše organizacije ter Republika Avstrija in Republika Slovenija, je tudi splošno znano. Da bi od te naravnosti odstopali ravno zdaj, ko je desnica tako očitno oslabiljena, ni pričakovati. Nasprotno, taborsko mišljenje se ne le nadaljuje, temveč očitno utrjuje: v Celovcu imamo v neposredni bližini dve knjigarni, Mohorjevo in Našo knjigo. Jasno je, da za dve knjigarni nimamo potenciala.

Medtem ko Mohorjeva zadovoljivo bilancira, če ne, bi jo že zdavnaj zaprli, pa so Našo knjigo ponovno politično reševali z za naše razmere neverjetno visokimi vsotami.

Zdaj je bila spet pred stečajem. Pa so se v Ljubljani le našla potrebna sredstva. Istočasno pa je moral prenehati Radio dva. Tako je pri nas z združevanjem.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

COOPERATIVA DE CRÉDITO “S.L.O.G.A.” LTDA.

(Sociedad Legal Orientadora General del Asociado)

Matrícula I.N.A.C.y M. N° 5380

Bartolomé Mitre 97 - Ramos Mejía - Ptdo.de La Matanza - Pcia. de Buenos Aires

CONVOCATORIA

De conformidad con lo dispuesto por el Art. 31 de los Estatutos Sociales y conforme con el Acta N° 965 de la sesión ordinaria del Consejo Administrativo de fecha 16 de Julio de 2003, se convoca “fuera de término”, a los señores socios a la Asamblea General Ordinaria, que se realizará el día 29 de Agosto de 2003 a las 21 horas en el local de la calle Castelli N° 28 de la Ciudad de Ramos Mejía, Partido de La Matanza, Provincia de Buenos Aires para tratar el siguiente:

ORDEN DEL DÍA

- 1) Designación de dos asambleístas para suscribir el Acta de la Asamblea según el Art. 39 de los Estatutos Sociales.
- 2) Información y consideración por parte de los socios, sobre las razones por las cuales la Asamblea General Ordinaria se celebra fuera del término legal.
- 3) Elección de la Comisión Escrutadora de tres miembros.
- 4) Consideración de la Memoria, Inventario, Balance General, Estado de Resultados, Anexos 1 y 2, e Informe del Síndico y del Auditor, correspondientes al Ejercicio Económico N° 42, iniciado el 1 de Enero de 2002 y finalizado el 31 de Diciembre de 2002.
- 5) Elección de los miembros del Consejo de Administración, según lo determinado por el Art. 48 de los Estatutos Sociales: Por dos años: el Presidente, el Prosecretario, el Protesorero, 4 Vocales Titulares, 1 Vocal Suplente y un Síndico Titular. Por un año el Vicepresidente.
- 6) Propuesta general de normalización de la actividad de la Cooperativa de Crédito S.L.O.G.A. Ltda., que contemple la devolución de los Empréstitos Internos y de los aportes efectuados por los socios y su forma de instrumentación.
- 7) Aprobación de canje de Títulos a efectivizar en el corriente Ejercicio.

De los estatutos:

Art. 32 - La Asamblea se realizará válidamente sea cual fuere el número de asistentes, una hora después de la fijada en la Convocatoria, si antes no se hubiera reunido la mitad más uno de los asociados.

Ramos Mejía, 16 de Julio de 2003

EL CONSEJO DE ADMINISTRACIÓN

COOPERATIVA DE CRÉDITO “S.L.O.G.A.” LTDA.

(Sociedad Legal Orientadora General del Asociado)

Matrícula I.N.A.C.y M. N° 5380

Bartolomé Mitre 97 - Ramos Mejía - Ptdo.de La Matanza - Pcia. de Buenos Aires

CONVOCATORIA

De conformidad con lo dispuesto por el Art. 31 de los Estatutos Sociales y conforme con el Acta N° 965 de la sesión ordinaria del Consejo Administrativo de fecha 16 de Julio de 2003, se convoca “fuera de término”, a los señores socios a la Asamblea General Extraordinaria, que se realizará el día 29 de Agosto de 2003 a las 19 horas en el local de la calle Castelli N° 28 de la Ciudad de Ramos Mejía, Partido de La Matanza, Provincia de Buenos Aires para tratar el siguiente:

ORDEN DEL DÍA

- 1) Designación de dos asambleístas para suscribir el Acta de la Asamblea según el Art. 39 de los Estatutos Sociales.
- 2) Información y consideración por parte de los socios, sobre las razones por las cuales la Asamblea General Extraordinaria se celebra fuera del término legal.
- 3) Elección de la Comisión Escrutadora de tres miembros.
- 4) Consideración por los socios de los Estados Contables rectificativos del Ejercicio Económico N° 41, iniciado el 1 de Enero de 2001 y finalizado el 31 de Diciembre de 2001.

De los estatutos:

Art. 32 - La Asamblea se realizará válidamente sea cual fuere el número de asistentes, una hora después de la fijada en la Convocatoria, si antes no se hubiera reunido la mitad más uno de los asociados.

Ramos Mejía, 16 de Julio de 2003

EL CONSEJO DE ADMINISTRACIÓN